

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN LAUSUNTO
9/2013 vp**

**Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairaus-
vakuutuslain sekä Kansaneläkelaitoksen kun-
toutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista
annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta**

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta (HE 128/2013 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi sosiaali- ja terveysvaliokuntaan samalla määrännyt, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan on annettava asiasta lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Pekka Humalto, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Hanna Liski-Wallentowitz, työ- ja elinkeinoministeriö
- tutkimusprofessori Eira Viikari-Juntura, Työterveyslaitos
- koulutuspoliittinen suunnittelija Sari Kokko, Vammaisfoorumi ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on käsitellyt esitystä oman toimialansa osalta.

Esityksessä ehdotetaan ammatilliseen kuntoutukseen pääsyedellytyksiä muutettavaksi siten, että työkyvyttömyyden uhka kuntoutuksen aloittamisen edellytyksenä poistetaan ja heikentynyt opiskelukyky ja kuntoutuksen tarpeen kokonaisharkinta lisätään perusteiksi käynnistää kuntoutus. Muutoksen jälkeen kuntoutusedellytyksiä koskeva harkinta tehdään kokonaisvaltaisesti, jolloin sairauden, vian tai vamman lisäksi otetaan huomioon myös muut henkilön työ- ja

opiskelukykyyn vaikuttavat tekijät. Kuntoutuslaista poistetaan viittaussäännös, jonka mukaan Kansaneläkelaitoksella ei ole velvollisuutta järjestää ammatillista kuntoutusta, jos se on järjestetty julkisesta työvoimapalveluista annetun lain perusteella.

Esityksen tavoitteena on ehkäistä työkyvyttömyyttä ja varmistaa oikea-aikaisen ja viivytyksettömän ammatillisen kuntoutuksen toteutuminen. Valiokunta katsoo, että opiskelukyvyn heikentymisen lisääminen myöntöedellytyksiin ja ammatillista kuntoutusta hakevan kokonaistilanteen arviointi parantavat merkittävästi erityises-

ti työelämän ulkopuolella olevien nuorten sekä aikuisten mahdollisuuksia päästä nykyistä varhemmin ammatilliseen kuntoutukseen. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää esitystä tärkeänä ja tarpeellisena ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että etenevissä sairauksissa sairauden ennuste ja vaikutus työkykyyn otetaan huomioon riittävän varhain, jotta henkilön työkyky voidaan kuntoutuksella turvata. Valiokunta huomauttaa, että etenkin nuorelle henkilölle vamma tai etenevä sairaus ei kuitenkaan saa perusteetta muodostua esteeksi valita kiinnostuksen kohteen mukainen opiskelu- tai työura. Työelämälle on nykyisin ominaista elinikäinen oppiminen ja se, että henkilöt vaihtavat alaa ja ammattia jopa useamman kerran työuran aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että tämä koulutusalan tai työuran vaihtamisen mahdolli-

suus turvataan myös ammatillisessa kuntoutuksessa.

Esityksen mukaan Kansaneläkelaitoksen ammatillisen kuntoutuksen myöntöedellytysten lieventäminen lisää kuntoutujia arviolta 1 000 henkilöllä. Valiokunta tähdentää, että kuntoutujien määrän lisääntyminen ei saa heikentää eri tavoin vammaisten mahdollisuutta päästä ammatilliseen kuntoutukseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että ammatillista kuntoutusta koskevan lakimuutoksen vaikutukset työkyvyttömyyden ehkäisemiseen ja työurien pidentymiseen selvitetään.

Lausunto

Lausuntonaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää,

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tarja Filatov /sd
vpj. Anne-Mari Virolainen /kok
jäsen. Anna Kontula /vas
Jari Lindström /ps
Eeva-Maria Maijala /kesk
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Kristiina Salonen /sd

Sari Sarkomaa /kok
Arto Satonen /kok
Mikko Savola /kesk
Jani Toivola /vihr
Maria Tolppanen /ps
vjäs. Sari Palm /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

neuvotteleva virkamies Marjaana Kinnunen.